

herečka a funkcionářka

Jiřina Švorcová

„Listopad pro mě osobně znamenal ztrátu milované práce. Po čtyřiceti letech ve Vinohradském divadle mi kolegové dali na jevo, že mne mezi sebou nechtějí. Nikomu z nich, aniž komu jinému, jsem neublížila, spíše pomohla, ale byla jsem funkcionářkou KSČ.

Zbyrokratizovaný socialismus skončil, to je v pořádku, ale jsem přesvědčena, že vývoj v posledních letech dával reálnou naději na obrodu skutečného socialismu po všech stránkách – proto ten spěch současného vládnoucího směru s rozprodejem majetku a likvidací sociálních vymožeností.

Je pravda, že jsme dříve mnoho věcí neměli, ledacos nesměli či nemohli, bylo hodně ublížených, mnoho zbytečných zákazů a příkazů. To bylo pro režim zničující. Zato jsme neměli nezaměstnané a bezdomovce, vytunelované banky a podniky, milionáře a bilionový státní dluh. Nemám ze své hlavy soud, že neúspěch vědeckého pokusu není prohrou, že je to zkušenost, potvrzení, že tudy cesta nevede. Byl by to ostatně zázrak, kdyby se hned první pokus o demokratický, sociálně spravedlivý svět zdařil.“

Jiřina Švorcová se narodila 25. května 1928 v Kociánovicích u Hradce Králové, odkud se po otcově smrti odstěhovala do Prahy. V roce 1950 absolvovala DAMU a po krátkém angažmá v Hradci Králové se stala členkou pražského Divadla na Vinohradech (1951–1990). Během svého uměleckého života ztvárnila dlouhou řadu divadelních, filmových a rozhlasových rolí, ale na veřejnosti byla známá i svou politickou činností. Jako přesvědčená komunistka střídala funkci za funkcí a stoupala v komunistické hierarchii. Byla členkou řady svazů a odborů, kandidátkou a členkou ÚV KSČ a několikrát za sebou předsedkyní Svazu českých dramatických umělců. Po roce 1968 se zapáleně podílela na normalizaci kultury, včetně přípravy a prezentace tzv. anticharty. Po roce 1989 pravidelně vystupovala na komunistických volebních mítincích a roku 1996 za KSČM neúspěšně kandidovala do Senátu.

Za svou činnost obdržela Vyznamenání Za zásluhy o výstavbu (1967), Řád práce (1970), Stříbrnou jehlicí Ligy přátelství mezi národy NDR (1970), Zlatého krokodýla (1971), Múzu pražských filmových diváků Clio (1971), Cenu Víta Nejedlého (1971), titul Zasloužilá umělkyně (1973), Cenu Československého rozhlasu (1975), Řád Vítězného února (1978), Cenu Jaroslava Průchy (1978), Křišťálovou růži (1978), Státní cenu Klementa Gottwalda za inscenaci Matka (1980), Medaili J. K. Tyla (1983) a titul Národní umělkyně (1984).

Jiřina Švorcová

Foto: sbírka Jiřiny Švorcové